

15.02.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Rus Dışişleri'nden 'Suriye'de Türkiye'nin kontrolünde güvenli bölge' sorusuna yanıt: Esad'ın onayı alınmalı...* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, 'Suriye topraklarında Türkiye'nin kontrolünde bir güvenli bölge oluşturulması' hakkındaki bir soru karşısında, Suriye'de üçüncü tarafların askeri varlığına ilişkin onayı, doğrudan Şam'ın vermesi gerektiğini söyledi. Rus Dışişleri Sözcüsü soru üzerine şu ifadeleri kullandı: "Suriye sorunu konusunda yorum yapmamı istememenizi, anlayış göstermenizi bir defa daha rica ediyorum. Zira sizin sorunuzla ilgili olan kısmı da dahil olmak üzere, bu konudaki haberlerin Soçi'den gelmesini bekliyoruz. Fakat bununla beraber şunu da hatırlatmak isterim: Üçüncü bir ülkenin otoritesiyle hareket eden askeri bir birliğin, egemen bir ülkenin, yani Suriye'nin topraklarındaki varlığına, doğrudan Şam karar vermeli. Bizim temel görüşümüz budur."

SOÇİ ZİRVESİ

- *Astana grubunun üç garantör devletinin liderleri Soçi süreci olarak bilen süreçte dördüncü zirve toplantılarını dün Soçi'de yaptılar. Zirve sonrasında şu ortak açıklama yapıldı:*

- Türkiye-Rusya-İran'ın ortak açıklamasında, "(Liderler) Suriye'de ayrılıkçı gündemlere karşı durma kararlılıklarını ifade etmişlerdir." denildi.
- Türkiye, Rusya ve İran liderleri, Soçi'de düzenlenen Suriye konulu zirvede imzaladıkları ortak açıklamada, Suriye'de terörle mücadele kisvesi altında sahada yeni gerçeklikler yaratılması, ülkenin egemenliği ve toprak bütünlüğü ile komşu ülkelerin milli güvenliğini zayıflatmayı amaçlayan ayrılıkçı gündemlere karşı durma kararlılıklarını yineledi.
- Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, Soçi'de dördüncü kez bir araya geldikleri zirvede ortak bir açıklama kabul etti.
- Açıklamada, liderlerin Suriye'de sahadaki güncel durumu ele aldıkları, 7 Eylül 2018'de Tahran'da yapılan son zirvenin ardından meydana gelen gelişmeleri değerlendirdikleri kaydedildi.
- Üçlü eş güdümü güçlendirme ve Suriye'nin egemenliği, bağımsızlığı, birliği ve toprak bütünlüğüne olan kararlılıklarını vurgulayan liderler, bu ilkelere hiç kimse tarafından halel getirilmemesi gerektiğinin altını çizdi.
- Açıklamada, "Terörle mücadele kisvesi altında sahada yeni gerçeklikler yaratılmasına dair her türlü girişimi reddetmiş, Suriye'nin egemenliği ve toprak bütünlüğü ile komşu ülkelerin milli güvenliğini zayıflatmayı amaçlayan ayrılıkçı gündemlere karşı durma kararlılıklarını ifade etmişlerdir." ifadesi kullanıldı.

- Liderler, Suriye'nin egemenliği ve toprak bütünlüğünün yanı sıra, komşu ülkelerin milli güvenliğini zayıflatmayı amaçlayan ayrılıkçı gündemlere karşı durma kararlılıklarını ifade etti.
- Bu çerçevede açıklamada, "ABD'nin güçlerini Suriye'den geri çekme kararının hayata geçirilmesi halinde, bunun ülkenin istikrar ile güvenliğini yukarıda belirtilen ilkelere uygun olarak güçlendirmeye hizmet edecek bir adım olacağını not etmişlerdir." denildi.
- İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde Heyet Tahrir Şam'ın bölge üzerindeki kontrolünü artırma girişimlerini reddeden üç lider, Soçi mutabakatı dahil, bölgeye ilişkin anlaşmaların tüm unsurlarıyla hayata geçirilmesiyle bölgedeki ateşkes ihlallerinin azaltılmasını temin etmek için somut adımlar atma konusunda mutabık kaldı.
- Devlet başkanları, ayrıca, Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi tarafından terörist olarak tanımlanan DEAŞ, Nusra Cephesi ile El Kaide ve diğer terör örgütleriyle bağlantılı tüm birey, grup, teşebbüs ve oluşumların tamamen ortadan kaldırılması amacıyla aralarındaki işbirliğini sürdürme kararlılıklarını teyit etti.
- *Ortak basın toplantısında liderlerin öne çıkan sözleri:*
 - **Erdoğan:** İdlib'deki durumun muhafazasına verdiğimiz önemin altını özellikle çizdim. Rejimin ateşkese uyması noktasındaki beklentimizi de Rus ve İranlı mevkidaşlarıma ilettim. İdlib'in gerginliği azaltma bölgesi statüsünün korunması ve bölgedeki provakatif girişimlere karşı ortak mücadele etme kararlılığımızı teyid ettik. Trump'ın aldığı karar gerçekleşmesi halinde son derece önemlidir. Güvenli bölge tesisi dahil bu yönde atacağımız adımlara Astana ortaklarımızın desteğini bekliyoruz. Bunun yanında 98'deki Adana Mutabakatı çerçevesi içinde de geleceğimizi buna göre yorumladığımızı da ifade etmek istiyorum.
 - **Putin,** yalnızca Suriyelilerin kendi geleceğini belirleyebileceklerinin altını çizerek, "Anayasa komitesine katılacak isimlerin listesi neredeyse tamamlandı ve nihai onay bekleniyor. Eminiz ki Suriye'de siyasi çözüm sürecinin ilerletilmesi, Şam'ın Arap ülkeleriyle ilişkilerinin normalleşmesine de katkı sağlayacaktır." değerlendirmesinde bulundu. Putin, "Türkiye'nin güneyinde güvenlik konusundaki endişelerini anlayışla karşılıyoruz. Bu konuda Türkiye ve Suriye arasındaki ilgili anlaşma temel olabilir. Bu anlaşmada ortak terörle mücadele prensipleri belirlenmiştir. Putin, "İdlib'deki terrorist grupların varlığına müshama göstermemeliyiz. Bu nedenle terörist yuvasını yok etmek için Rusya, Türkiye ve İran'ın somut adım atmayı değerlendirmesini öneriyorum" diye konuştu. Putin, bu adımların ne olacağı hakkında bilgi vermedi.
 - **Kremlin'den yapılan açıklamada ise İdlib'e yönelik bir askeri operasyon konusunda uzlaşma sağlanmadığı belirtildi.**
 - **Ruhani,** "ABD, DEAŞ'lıların bir kısmını Afganistan'a aktarıyor. Orta Asya ve diğer bölgeler için çok tehlikeli olabilir. Üç garantör, çatışmaların azalması ve Suriye'nin istikrarının sağlanması için çabalarına devam edecek." dedi. Görünüşte Suriye'den geri çekilse de bizim elimizdeki bilgilere göre Amerikalılar Suriye'ye müdahalelerini sürdürecektir. Bizim için kaç ABD personelinin Suriye'de bulunduğu önemi yok, asıl önemli olan Suriyelilerin kendi geleceklerine kendilerinin karar vermesidir. Kürtler

Suriye'nin bir parçasıdır ve Suriye bir millete aittir, iki millete değil." İdlib'deki duruma ilişkin bir soruya Ruhani, "İdlib nasıl temizlensin ki siviller zarar görmesin? Teröristler ve sivilleri nasıl ayırt edelim? Bunu önceki toplantılarda konuştuk ve bir mekanizma kurduk. Şu ana kadar mekanizmanın etkisi olmadı. Bu toplantıda yine tartıştık. Ateşkes anlaşmaları geçicidir. Teröristlerin kesinlikle temizlenmesi gerekiyor." yanıtını verdi.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Polonya'daki 'Ortadoğu Zirvesi'nden çalışma grubu oluşturulması kararı çıktı...* Polonya Dışişleri Bakanı Jacek Czaputowicz, 60 ülkeden temsilcinin katılımıyla gerçekleşen iki günlük zirve sonrası ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ile düzenlediği ortak basın toplantısında, Ortadoğu'daki sorunların çözümüne ilişkin bir çalışma grubu oluşturulmasını kararlaştırdıklarını söyledi. Zirvede Ortadoğu'daki mevcut krizler, bunların bölgedeki sivil halka etkileri, bölgede insan hakları, terörizmle mücadele, deniz ve hava güvenliği, siber güvenlik ve enerji güvenliği konularının ele alındığını belirtti.

- *Suudi Arabistan'dan AB'nin kara listesine tepki...* AB'nin kara para aklama ile mücadelede yetersiz olduğu gerekçesiyle kara listeye almak istediği Suudi Arabistan'dan tepki geldi. Riyad yönetimi AB'nin adımını üzüntü ile karşıladığını duyurdu.

- *Bahreyn Dışişleri Bakanı: İran tehdidi Filistin davasından daha önemli...* Polonya'nın başkenti Varşova'da Amerika Birleşik Devletleri öncülüğünde düzenlenen "Orta Doğu'da barış ve güvenlik" konferansında konuşan Bahreyn Dışişleri Bakanı, İran tehdidinin İsrail-Filistin ihtilafından daha önemli olduğunu söyledi. Bakan Halid bin Ahmed Al Halife, "Çocukluğumuzdan beri İsrail-Filistin ihtilafının en önemli sorun olduğunu, öyle ya da böyle bunun çözülmesi gerektiğini dillendiriyoruz ancak geldiğimiz noktada çok büyük bir meydan okumayla karşı karşıya olduğumuzu gördük. O da modern tarihimizin en tehlikeli meydan okuması olan İran İslam Cumhuriyeti'dir. Dolayısıyla halihazırda İran tehdidi ile mücadele Filistin davasından daha önemlidir." ifadelerini kullandı. Al Halife'nin konuştuğu salonda İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun da bulunması dikkat çekti. Konferans'ta İsrail ile Arap ülkelerinin bir arada bulunması Filistinli yetkililer tarafından eleştiri aldı.

- *BAE, İsrail'in Suriye'deki 'İran hedeflerine' yönelik saldırılarını savundu: Her ülkenin kendini savunma hakkı vardır...* Birleşik Arap Emirlikleri Dışişleri Bakanı Al Nahyan da kendisine yöneltilen, İsrail'in Suriye'deki İran hedeflerine yönelik saldırılara ilişkin soruya, "Her ülkenin bir tehditle karşılaştığında kendini savunma hakkı vardır" cevabını verdi. Suudi Arabistan'ın Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Adil el Cubeyr ise İran'ı, Suriye, Lübnan, Irak ve Yemen'de istikrarsızlığa sebep olmakla suçladı. Cubeyr, İran'ın, Sudan ile Afrika'nın tamamında silah üretmeye ve Endonezya ile Tayland'da olay çıkarmaya çalıştığını iddia etti. Cubeyr ayrıca İran'ın Kuveyt, Suudi Arabistan ve Bahreyn'e de silah sokmaya çalıştığını ileri sürdü. Bölge ülkelerinin içişlerine müdahale ettiğine ilişkin suçlamaları reddeden Tahran yönetiminden ise söz konusu üç ülke yetkilisinin iddialarına ilişkin bir açıklama yapılmadı. BAE'nin bu açıklamasına benzer bir açıklama Mayıs 2018'de Bahreyn Dışişleri bakanı tarafında da yapılmıştı.

- *Pompeo: Orta Doğu'da barış için İran ile yüzleşilmeli...* Varşova'daki Ortadoğu konferansını sırasında İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile ortak basın açıklaması

düzenleyen ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo Orta Doğu'da güvenliğin sağlanması için İran ile yüzleşilmesi gerektiğini savundu. Pompeo, "İran ile yüzleşmeden Orta Doğu'da barış ve güvenlik sağlanamaz. Bu mümkün değil. Lübnan'da, Yemen'de, Suriye'de ve Irak'ta menfi bir nüfuzu var. Husiler, Hamas ve Hizbullah'a destek veriyor. Bunlar gerçek tehditler. İran'ı geriletmeden Orta Doğu'da barışa ulaşmak mümkün değil." dedi.

- **Mısır Cumhurbaşkanı Sisi'nin 2034'e kadar görevde kalmasının önü açıldı...** Mısır Parlemtentosu'nda bugün kabul edilen ve Mısır Anayasası'nda değişiklik öngören bir tasarı, Cumhurbaşkanı Abdülfettah Sisi'nin 2034 yılına kadar bu görevde kalmasına ve yargı üzerindeki kontrolünü daha da artırmasına olanak sağlıyor. Meclis Başkanı Ali Abdulal'in açıklamasına göre 596 milletvekilinin 485'i anayasada değişiklik öngören teklifin kabulü için lehte oy kullandı. **Parlemtentoda bugün kabul edilen tasarı şu değişiklikleri içeriyor;** Cumhurbaşkanı'nın görev süresi 4 yıldan 6 yıla uzatılacak ve iki dönem üst üste görev yapabilecek, Cumhurbaşkanı yardımcısı pozisyonu açılacak, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Mısır Cumhurbaşkanı tarafından atanacak, Mısır Başsavcısı, Mısır Cumhurbaşkanı tarafından atanacak, Anayasa Mahkemesi üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek, Parlemtentonun alt kanadı Şura Meclisi (en az 250 sandalyeli olmak üzere) yeniden kurulacak, Mısır Silahlı Kuvvetleri anayasanın demokrasinin ve sivil laik sistemin koruyucusu olacak... Değişikliğin 60 gün içerisinde yeniden onaylanması gerekiyor. Daha sonra referanduma gidilecek. Uzmanlar, ülke şartları göz önünde bulundurulduğunda hem meclisteki ikinci oylamada hem de referandumda söz konusu değişikliklerin kabul edilmesine kesin gözüyle baktıklarını belirtiyor. Mısır'da 2013 yılında gerçekleştirdiği askeri darbe ile iktidara gelen General Abdülfettah Sisi'nin ikinci dönem görev süresi 2022'de sona erecek. Yeni değişiklik, Cumhurbaşkanı Sisi'nin 2022'den sonra 6'şar yıldan olmak üzere 2 dönem daha bu koltukta oturmasının önünü açıyor.

- **Irak'ta bombalı saldırı: 8 ölü...** Irak'ın orta kesimindeki Samarra kentinde Şii lider Mukteda es-Sadr'a bağlı milis gücünün hedef alındığı bombalı saldırıda 8 kişi öldü, 6 kişi yaralandı. Saldırının IŞİD tarafından yapılmış olabileceği değerlendiriliyor.

AB – AVRUPA

- **NATO, Karadeniz'deki varlığını genişletmeye çalışıyor...** NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Karadeniz'deki varlıklarını genişletme olasılığı üzerinde çalıştıklarını belirtti. Stoltenberg, "Tüm NATO üyeleri, politik ve pratik olarak Ukrayna'ya destek veriyor. Başka ne yapabiliriz, bu konuya bakıyoruz. Çeşitli güven fonlarımız, siber güvenlik alanındaki destek, Karadeniz bölgesindeki işbirliğimiz var. Birkaç gün sonra NATO gemilerinin katılımıyla tatbikatın başlayacağı Karadeniz'deki varlığımızı genişletme olasılığını da görüşüyoruz" ifadelerini kullandı. Stoltenberg, "NATO, Ukrayna'ya destek kapsamında şimdiden deniz, hava ve karadaki varlığını önemli ölçüde artırmış durumda" diye kaydetti.

- **Gözler Münih Güvenlik Konferansında...** 55'inci Münih Güvenlik Konferansı'nda ABD, Rusya ve Çin arasında artan güç mücadelesi konuşulacak. Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın da katılacağı konferansta Suriye'deki gelişmeler gündem konuları arasında bulunuyor. 15-17 Şubat tarihlerinde gerçekleştirilecek 55'inci Münih Güvenlik Konferansı, aralarında ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence, Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov, Çin'in Politbüro üyesi Yang Jiechi'nin de bulunduğu uluslararası siyasete yön veren önemli isimleri ağırlayacak.

Münih'in ünlü otellerinden Bayresicher Hof'ta gerçekleştirilecek konferansa, yaklaşık 30 devlet ve hükümet başkanı, 50 ülkeden dışişleri bakanı ve 30 ülkeden savunma bakanlarının katılması bekleniyor.

- **NATO Savunma Bakanları toplantısı... NATO: AB ülkeleri ve Kanada savunma harcamalarını artırıyor...** NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg Avrupa Birliği ülkeleri ve Kanada'nın savunma harcamalarını artırdığını belirtti. Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılan iki günlük NATO savunma bakanları toplantısı sona erdi. Toplantıda Afganistan, Kosova, Irak, Rusya, Ukrayna ve Avrupa Birliği- Nato ilişkileri masaya yatırıldı. Oturumlara Avrupa Birliği Dışişlikler Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini ayrıca İsveç ve Finlandiya savunma bakanları da katıldı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg: "2016 yılından bu yana Avrupa Birliği ülkeleri ve Kanada savunma harcamalarını 41 milyar dolar artırdı. Önümüzdeki yıl bu rakam 100 milyar dolara yükselecek." ifadelerini kullandı. NATO üyesi 29 ülkenin 2024 yılına kadar GSYİH'nin yüzde 2'sini savunmaya harcamaları öngörülüyor. Amerika Birleşik Devletleri başkanı Donald Trump ile Avrupa Birliği ülkeleri arasında krize neden olan bu konu NATO savunma bakanları toplantısında görüşüldü. Stoltenberg toplantıya katılan ABD Savunma Bakan Vekili Patrick M. Shanahan'ın da Trump'ın daha önce dile getirdiği talepleri dillendirdiğini ifade etti. NATO bünyesinde 30 kara taburu, 30 hava filosu ve 30 savaş gemisinin 30 gün içerisinde harekate hazır hale getirilmesi planlanıyor. Stoltenberg, "Müttefiklerin daha fazla yatırım yapması ve NATO operasyonlarına daha güçlü şekilde katkıda bulunmasının önemine vurgu yaptı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg "Afganistan'daki görevimiz öncelik taşıyor. Afganistan'daki birliklerimizi desteklemeyi ve eğitmeyi sürdüreceğiz. IŞİD'in yeniden ortaya çıkmaması için Irak'a destek olacağız. Tüm Batı Balkan ülkelerinin güvenliğinden emin olacağız. Ayrıca Kosova'daki güvenlik güçlerimizin entegrasyonundan da emin olacağız." ifadelerini kullandı.

- **İngiliz parlamentosundan Başbakan'a ikinci ret...** İngiltere'de parlamento, May'in Brexit'i Brüksel'le bir kez daha müzakere etmesine destek çıkmadı. Avam Kamarası'ndaki oylama May'in, sürece ilişkin parlamentodaki ikinci hezimetini oldu. May hükümetinin Brüksel'le varılan anlaşmayı yeniden müzakere etmesine destek veren bir önerge, 258'e karşı 303 oyla reddedildi.

- **Avusturya'da mahkeme cami kapatmayı hukuka aykırı buldu...** Avusturya'da mahkeme hükümetin cami kapatma kararının hukuka aykırı olduğuna hükmetti. Kararın temyize taşınacağı açıklandı. Viyana İdari Mahkemesi, Avusturya makamlarının Arap Dini Topluluğu'na ait altı caminin kapatılması yönünde aldığı kararın hukuka aykırı olduğuna hükmetti. Mahkeme kararında, Avusturya'daki dini kurumların sorunları gidermek için camilere yeterince süre tanımadığına dikkat çekildi. Din İşleri Bakanı Gernot Blumel mahkemenin kararını anlamadığını belirterek siyasi İslam ve radikal eğilimleri durdurmak için tüm seçenekleri kullanacaklarını dile getirdi. Kararın temyize taşınacağı açıklandı.

- **Avrupa Konseyi: Dijital teknolojiler, bağımsız karar alma mekanizmaları için tehdit oluşturabilir...** Avrupa Konseyi, üye ülkelerde, aşırı derece gelişmiş dijital teknolojilerin, insanların özgür ve bağımsız karar alma mekanizmaları için tehdit oluşturabileceği ve vatandaşları her türlü manipülasyon karşısında korumasız bırakabileceği uyarısında bulundu. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından yayınlanan bildiride, algoritma süreçlerinin aşırı gelişmesi yüzünden, vatandaşların bağımsız karar alamama risklerine karşı üye ülkelerin harekete geçmesi istendi. Aşırı gelişmiş dijital teknolojilerin, mikro hedef belirleme tekniklerinin yarattığı riske dikkati çekilen açıklamada, "makine aracılığıyla gerçekleşen bu

öğrenme araçları sayesinde, tercihlerin tahmini dışında, duyguların ve düşüncelerin de etkilenmeye çalışıldığı" uyarısı yapıldı. Avrupa Konseyi bildirisinde, demokratik toplumlarda bu araçlar sayesinde ekonomik tercihleri manipüle etmenin dışında sosyal ve siyasi davranışları da etkileme yolunu gidilebileceği ve bunun yaratacağı tehlikeye dikkati çekildi. Bildiride, üye ülkelerden bu alanda yasal olmayan müdahalelerin önüne geçebilmek ve vatandaşları daha iyi koruyabilmek adına gerekli yasal düzenlemelerin yapılması istendi. Özellikle bu alanda seçim süreçleri ve siyasi düzene ilişkin müdahalelere dikkati çekilen bildiride, olası manipülasyonların engellenmesi ve adil seçim ortamının yaratılması için gerekli hassasiyetin gösterilmesi istendi ve demokratik gözetim ve kontrol olmadan algoritmik araçların özel veya kamuda olumsuz kullanımına karşı dikkatli olunması istendi. Avrupa Konseyi, bu amaçla 26-27 Şubat'ta "yapay zekanın gelişmesinin, insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti ilkesi üzerindeki etkisi" üzerinde Helsinki'de uluslararası bir konferans düzenleyecek.

- *Bulgaristan, Türk Akımı'yla ilgili projenin ihalesini askıya aldı...* Bulgaristan doğalgaz iletim operatörü Bulgartransgaz'dan yapılan açıklamada, ülkenin doğalgaz iletim sistemini Türkiye sınırından Sırbistan sınırına kadar genişletme projesi için açılan malzeme ve ekipman alımı ile projelendirme ihalesinin askıya alındığını belirtti. İhalenin askıya alınması kararının, Atomenergoremont şirketinin alım prosedürüyle ilgili şikayeti ve Bulgar Rekabet Koruma Komisyonu'nun talebi üzerine gerçekleştiği belirtildi. Bulgartransgaz ihalenin durdurulması kararını temyize götürdü. Aralık sonunda açılan ihalenin 15 Şubat'ta tamamlanması gerekiyordu. Türkiye sınırından Sırbistan'a Bulgaristan üzerinden yapılacak gaz tedarikinin 1 Ocak 2020 — 1 Ekim 2020 arasında başlaması planlanıyor. Bulgaristan'a gidecek Türk Akımı gazının Avusturya'nın Baumgarten gaz dağıtım merkezine ulaştırılması planlanıyor.

ABD - AMERİKA

- *Trump duvar için acil durum ilan edecek...* Meksika sınırına inşa etmeyi planladığı duvar için beklediği finansmanı alamayan ABD Başkanı Trump'ın federal bütçeyi bu haliyle onaylayacağı, duvarın maliyetini ise acil durum ilan ederek karşılayacağı bildirildi.

- *ABD Adalet Bakanlığı Trump'ın görevden alınmasını tartışmış...* Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trump'ın Beyaz Saray'da koltuğu devralmasından hemen sonra çok sayıda önemli isim görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Eski Federal Soruşturma Bürosu (FBI) Direktör Vekili Andrew McCabe, o isimlerden, kurumun eski direktörü James Comey'nin işine son verilmesinin ardından "ABD Başkanı Donald Trump'ın görevden alınmasının" tartışıldığını iddia etti. Rusya soruşturması ve Comey'nin kovulmasıyla ilgili önemli iddialar ortaya atan McCabe'ye göre, Adalet Bakanlığı yetkilileri, ABD Başkanı'nın görevden alınmasına imkan tanıyan Anayasanın 25. maddesi üzerine tartıştı. McCabe yapılan bu görüşmede "Trump'ın Rusya soruşturması bağlamındaki durumunun kabul edilemez olduğunun ele alındığını" kaydetti.

- *Pence, AB'ye 'İran ile yapılan nükleer anlaşmadan çekilin' çağrısı yaptı...* Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Yardımcısı Mike Pence, Washington'un Avrupalı müttefiklerine, 'İran ile yapılan nükleer anlaşmadan çekilmeleri' çağrısına bulundu. ABD tarafından Polonya'nın başkenti Varşova'da Ortadoğu ile ilgili düzenlenen konferansta konuşan Pence, AB ülkelerine İran ile yapılan anlaşmadan çıkmadıkları için sert eleştirilerde bulundu. Pence, "Ne yazık ki, bizim Avrupalı bazı ortaklarımız, yeteri kadar işbirliği içinde değil. Onlar, bizim yaptırımlarımızı engellemeye yönelik mekanizmaya bile öncülük ettiler." dedi. AB'nin İran ile

ilişkileri kolaylaştırmaya yönelik projesinin, ABD'nin İran rejimine yönelik uyguladığı yaptırımları bozmaya yönelik bir girişim olarak niteleyen Pence, "Bu düşüncesiz adım, sadece İran'ı güçlendirecek, AB bu sayede Avrupa ve ABD'nin arasının daha fazla açılmasına yol açacak." ifadesini kullandı.

- *Her 4 ABD'li seçmenden biri 'Trump'ı Tanrı seçti' diyor...* ABD halkının, "Tanrı, Donald Trump'ın başkan olmasını istedi" diyen Beyaz Saray Sözcüsü Sarah Huckabee Sanders'ı bir ölçüde desteklediği ortaya çıktı. Yapılan bir araştırmaya göre her 4 ABD'li seçmenden biri böyle düşünüyor. Trump'a yakınlığıyla bilinen Fox News tarafından 10-12 Şubat tarihleri arasında 1004 kişiyle telefon üzerinden yapılan ankete göre, seçmenlerin yüzde 25'i Trump'ın 2016 yılındaki seçimi kazanmasını 'Tanrı'nın isteğine' bağlıyor. Katılımcıların yüzde 62'si bu fikre karşı çıkarken, yüzde 14 ise emin olmadığını olduğunu söylüyor. Anket yüzde 3 hata payı öngörüyor.

VENEZUELA'DA KRİZ

- *Küba: ABD, Venezuela'ya askeri müdahalede bulunmak için Karayipler'e uçak gönderdi...* Küba, ABD'nin 'insani yardım kisvesi' altında Venezuela'ya müdahalede bulunmak için Karayipler'e özel kuvvetlerini konuşlandırıldığını öne sürdü. Ülkenin komünist gazetesi Granma'da yer alan hükümet açıklamasına göre, ABD askeri uçakları geçen hafta Puerto Rico ve Dominik Cumhuriyeti dahil olmak üzere bölgedeki stratejik yerlere iniş yaptı. Açıklamada 6-10 Şubat arasında iniş yapan uçaklardan büyük ihtimalle bu ülkelerin hükümetlerinin de bir bilgisinin olmadığı öne sürüldü. Küba, ABD'nin Venezuela siyasetine karışmasının, göndermek istediği insani yardımdan bin kat daha büyük bir zarara yol açtığı yorumunu yaptı. ABD Başkanı Donald Trump'ın Venezuela Temsilcisi Elliott Abrams ise bunun 'yeni bir yalan' olduğunu söyledi.

- *Venezuela BM'de karşı girişim başlatıldı...* Venezuela Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza, Birleşmiş Milletler'de 16 ülkenin daimi temsilcileriyle bir toplantı düzenledi. Arreaza daha sonra düzenlediği basın toplantısında ABD'yi, BM sözleşmesine göre başka bir ülkenin işlerine karışmama konusundaki taahhüdünü hiçe sayarak ülkesinin iç işlerine karışmakla suçladı. Arreaza, ülkelerinin meşru haklarını sonuna kadar savunacaklarını kaydetti. Venezuelalı bakanın basın toplantısına, Rusya, Çin, İran, Filistin, Suriye, Kuzey Kore, Küba ve Nikaragua'nın da aralarında bulunduğu 16 ülkenin temsilcisi katıldı.

- *BM'de Venezüella'nın iç işlerine müdahaleyle mücadele grubu kuruldu: 50 ülke destekçi...* Venezüella Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza, Birleşmiş Milletler (BM) üyesi bazı ülkelerin, bağımsız ülkelerin iç işlerine müdahaleyle mücadele grubunu kurduğunu duyurdu. Filistin'in BM Daimi Temsilcisi Riyad Mansur, yaklaşık 50 ülkenin bu gruba dahil olduğunu belirtti. Mansur, "Venezüella'ya destek veren ülke sayısı yaklaşık 50" dedi.

- *Rusya Dışişleri: ABD, Venezüella ordusunu açıkça ayaklanmaya teşvik ediyor....* Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, Sergey Lavrov'un ABD'li mevkidaşı Mike Pompeo'yu Venezüella'da olası bir güç kullanımına yönelik uyardığını belirterek, ABD'nin Venezüella'nın ekonomik ve mali varlıklarına yönelik eylemlerinin 'yüzyılın zaptı' olarak nitelendirilebileceğini söyledi.

RUSYA

- *NATO'nun eski Moskova temsilcisi, Rusya'yı Ukraynayı 'sırtından bıçaklamakla' suçladı...* NATO'nun eski Rusya temsilcisi Harry Tabah, Ukrayna haber sitesi Apostrof'a verdiği röportajda, Moskova'yı Ukraynayı 'sırtından bıçaklamakla' suçladı. Tabah ayrıca, Kırım'ın referandum sonucu Rusya'ya bağlanmasının Budapeşte Mutabakatı'na aykırı olduğunu iddia etti. Tabah, "Ukrayna geçmişte Rusya ile anlaşmıştı ve kendisine asla ihanet etmeyecek kardeş ülke olarak görüyor ve güveniyordu. Bu, Ukrayna, sınırlarının ABD, Avrupa ve bizzat Rusya'nın güvencesi altında olması karşılığında nükleer silahlarını Rusya'ya teslim ederken de böyleydi. İşte kardeş halkınız ve kardeş ülkeniz sizi sırtınızdan bıçakladı" ifadelerini kullandı. Tabah ayrıca, NATO tüzüğünde, sınırları içerisinde çatışmaların devam ettiği ülkelerin Kuzey Atlantik İttifakı üyesi olamayacağı maddesinin açık ve net olduğunu, ancak Ukrayna'nın bir 'istisna' olarak yakında NATO üyesi olabileceğini öne sürdü. ...BUDAPEŞTE MUTABAKATI...Budapeşte Mutabakatı 5 Aralık 1994'te Rusya, Ukrayna, ABD ve İngiltere liderleri tarafından imzalandı. Belge, AGİT Nihayi Yasası'na uyumu garanti altına almak ve Ukrayna'nın nükleer silaha sahip olmayan ülke olarak konumunu güçlendirmeyi amaçlıyordu. Belge Rusya parlamentosu tarafından onaylanmadı. NATO'nun önceki genel sekreteri Anders Fogh Rasmussen daha önce, Ukrayna'nın askeri ittifaka üye olabilmesi için bir dizi kriteri yerine getirmesi gerekeceğini ve bunun da çok uzun zaman alacağını söylemişti. Birçok uzman da Ukrayna'nın gelecek 20 yıl içinde NATO'ya üye olmayacağını düşünüyor.

- *Gazprom Başkanı Miller: Türk Akımı-2 mümkün...* Rus medyasına konuşan Miller, Yunanistan Başbakanı Aleksi Çipras'ın Türk Akımı'nın Yunanistan'a uzatılmasına ilgi duydukları açıklamasını şu sözlerle değerlendirdi: "Türk Akımı'nın her iki hattının Karadeniz kısımları tamamlandı ve şimdi karadaki altyapının yapımı devam ediyor. Ama talep olursa ve gereken onaylar alınırsa Türk Akımı-2 doğalgaz boru hattı projesi hayata geçebilir". Yunan lider Çipras, ülkesinin Türkiye ile enerji işbirliğini genişletmek ve Türk Akımı projesine katılmak istediğini söylemişti.

ASYA - PASİFİK

- *Keşmir'de askeri konvoyla saldırı: En az 40 Hint asker öldü...* Keşmir'in Hindistan kontrolündeki bölgede askeri konvoyla bomba yüklü araçla düzenlenen saldırıda en az 40 Hint asker hayatını kaybetti. Saldırıyı Pakistan merkezli Ceyş-i Muhammed örgütü üstlendi. Güvenlik kaynakları yaptıkları açıklamada askerleri Srinagar'a taşıyan otobüsün hedef alındığını belirtti. Yapılan açıklamada "Konvoyda kaç aracın olduğu net değil ancak bir araba konvoyun önüne geçerek içinde 44 asker olan otobüse çarptı" dendi. Yaralıların durumunun ağır olduğu, ölü sayısının artabileceği bildirildi.

TÜRKİYE – TÜRK DÜNYASI

- *ABD Türkiye'ye seyahat uyarısını güncelledi...* ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye'ye yönelik seyahat uyarısını güncelledi. Bakanlık vatandaşlarından Türkiye'ye seyahatlerini yeniden gözden geçirmelerini istedi. Bakanlık 16 Ocak tarihinde de benzer bir uyarı yayınlamıştı. ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye genelinde seyahat riskini, 'seyahati yeniden

gözden geçirin' anlamına gelen 'seviye 3' olarak belirtti. Terör ve keyfi tutuklamalara karşı vatandaşların uyarıldığı açıklamada bazı bölgelerde riskin daha fazla olduğunun altı çizildi. Bu bölgelerin başında Suriye ve Irak sınırına yakın yerlerin geldiği belirtildi.

- **Yeni askerlik sistemi taslak hazırlıklar: 'Bedelli' kalıcı hale geliyor, yaş sınırı kalkıyor...** Milli Savunma Bakanlığı yeni askerlik sistemiyle ilgili çalışmalarını tamamladı. Yeni sistemde en çok göze çarpan ayrıntı 'temel askerlik eğitimi (1 ay)' ve 'bedelli askerliğin' kalıcı hale getirilmesi konusu. Seçim sonrası son şeklini alacak olan askerlik sistemi genel hatlarıyla şöyle olacak: Temel askerlik eğitimi yoluyla bedelli askerliğin kalıcı hale getirilmesi düşünülüyor. Sistemde 1 ay düşünülen temel askerlik eğitimi alan kişi, daha sonra belirli bir ücret ödeyerek askerliğini sonlandırabilecek. Bu uygulama yıl boyunca devamlı hale getirilecek. Bedelli için ödenecek miktarın asgari ücret ya da yedek subayların aldığı ücrete göre ayarlanması düşünülüyor. Bunun yanında bedelli için yaş kriteri de aranmayacak. Her celp (askere alma) döneminde, mutlaka bedelli askerlik için de kontenjan ayrılacak. Daha önceden yedek subay olarak 1 yıl, kısa dönem çavuş rütbesiyle 6 ay askerlik yapan üniversite mezunlarının yeni sistemde 2-3 ay askerlik yapması öngörülüyor. 2 yıllık üniversite mezunlarının 4 ay, lise mezunlarının 6-9 ay ve ilköğretim mezunlarının ise 9-12 ay askerlik yapması öngörülüyor. Ayrıca daha önceden üniversite mezunu olup da yedek subaylık için uygun bulunmayan kişiler her ne olursa olsun, yedek subay askerliği seçebilecek. Evli askerler için eş ve çocuklar da genel sağlık sigortası kapsamına alınacak. Meslek lisesi mezunları ve belirli mesleğe sahipler, askerliklerini mesleklerini icra ederek bitirebilecekler. Mesleklerini yapanlara ücret de ödenecek. Tüm planlar TSK'nın yıllık 500 bin asker ihtiyacını karşılayacak şekilde tasarlanacak. Türkiye'de her yıl askerlik çağına gelen erkek sayısının yaklaşık 700 bin civarında olduğu göz önüne alınırsa, her sene bedelliden ortalama 200 binin üzerinde kişi yararlanabilecek. En son 2018'de çıkarılan bedelli askerlik uygulamasına 500 bini aşkın kişi başvuru yapmıştı. Profesyonel askerlik yapmak isteyenlere de bir imkan tanınacak. Zorunlu askerlik sonrası komutanın referansının alınması durumunda, isteyenler üç yıl sözleşmeli asker olabilecek. Bu üç yılın sonunda girdiği sınavlarda başarılı olanlar kadroya alınıp profesyonel asker olabilecek. Yeni askerlik paketinde tamamen muvazzaf veya paralı askerlik gibi profesyonelleşmeye ise sıcak bakılmıyor.

KÜRESEL

- **Dünya Sağlık Örgütü'nden kızamık aşısı uyarısı...** Dünya Sağlık Örgütü dünya genelinde kızamık vakalarının 2018'de iki kat artarak 229 bine ulaştığını açıkladı. Bu oranın Avrupa'da üç kat arttığı belirtilirken aşı yaptırmanın önemine dikkat çekildi. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) verilerine göre kızamık vakalarında artış meydana geldi. Yüksek oranda bulaşıcı ve ölüm riski taşıyan hastalığın dünya çapında görülme sıklığı geçtiğimiz iki yılda iki katına çıktı. DSÖ raporuna göre 2017'de 173 bin kızamık vakası bildirilirken 2018'de bu sayı 229 bine yükseldi. Ancak Dünya Sağlık Örgütü'ne üye ülkeler 2018 yılında rastlanan kızamık vakalarını 2019 Nisan ayına kadar bildirebiliyor. Bu yüzden 2018'e ilişkin sayının daha da yüksel olduğu tahmin ediliyor. "Gerçek vaka sayısı iki milyon sınırında olabilir" diyen DSÖ Aşı Bölümü Başkanı Katherina O'Brien dünya çapında kızamık vakalarının sadece yüzde 10'unun bildirildiğine dikkat çekti.

- **Küresel enerji talebi 2040'a kadar üçte bir oranında artacak...** BP Enerji Görünümü 2019 raporunda, 2040 yılı itibarıyla küresel enerji piyasalarını etkileyebilecek belirsizliklere ve enerji sektörüne ilişkin öngörülere yer verildi. Raporda küresel ekonomik büyümenin ve refah

seviyesindeki artışın desteklenebilmesi için gereken enerjinin sağlanması ve hızlı bir şekilde düşük karbon salınımına geçilmesi konusundaki zorluklar temel belirsizlikler arasında sıralandı. Küresel ticaret gerilimlerinin artmasının, plastik kullanımında dikkate değer sıkılaştırmaların olası sonuçlarının da 2040 yılına kadar küresel enerji görünümünde etkili olabilecek belirsizlikler arasında bulunduğu raporda yer aldı. Raporda "Dönüşen Geçiş" başlığı altında gelecekte hükümetlerin politikalarının, teknolojinin ve toplumsal tercihlerin yakın geçmiştekine benzer bir şekilde ve hızla gerçekleşmesinin esas alındığı bir senaryo öngörülüyor. BP'nin raporunda özellikle Hindistan, Çin ve Asya'nın geri kalanında yaşam standartlarındaki iyileşmenin de etkisiyle küresel enerji talebinin 2040 yılına kadar yaklaşık üçte bir oranında artmasının beklendiği bildirildi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Ankara'da PKK/KCK'ya yönelik soruşturma kapsamında gözaltı kararı verilen 30 kişinin yakalanması için operasyon başlatıldı.
- Bitlis il Jandarma Komutanlığı ve Polis Özel Harekat Timlerince, 12 Şubat'ta Tatvan kırsalında yapılan Şehit J.Onb. Hamdi Arslan operasyonunda, toprağa gömülü vaziyette 200 kg EYP tespit edilerek yerinde imha edilmiştir.
- Van'da terörist örgütü elebaşı Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının yıl dönümünü protesto için sokak eylemleri gerçekleştirmeye hazırlandığı belirtilen 8 şüpheli gözaltına alındı.
- Kayseri'de, terör örgütü PKK'ya yönelik operasyonda gözaltına alınan 6 şüpheliden ikisi adliyeye çıkarıldı.
-